

τοῦ διορισμοῦ μου ὡς καθηγητοῦ διάταγμα συνυπέγραψε μετὰ δύο ἄλλων μεγάλων ἀνδρῶν ὡς προσωρινή Κυβέρνησις τὸ νέον τοῦ διορισμοῦ μου θέσπισμα, καὶ διότι ὁ προσυπογράφας αὐτὸ Ἰπουργὸς ὑπῆρξε μαθητὴς μου. Οὐ μόνον δ' αὐτὸς ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ τότε μαθηταί μου διεκρίθησαν καὶ διακρίνονται ἐπὶ τοῖς πατριωτικοῖς αὐτῶν φρονήμασιν, ἐφ' ᾧ καὶ ἐπ' αὐτοῖς ἐναθύνομαι, διότι τὰς Ἑλληνικὰς αὐτῶν καρδίας ἐξήρα πρὸς τῆς πατρίδος τὸν ἔρωτα. Θαυμάζει ἡ Εὐρώπη πόσον εὐσχήρως κατεβάλομεν τὸ φθοροποιὸν σύστημα, καὶ ὁμῶς ἀναγινώσκει τὸν Αἰσχύλον ὅστις ἔλυσε πρὸ εἰκοσι καὶ τριῶν αἰώνων τὴν ἀπορίαν ταύτην,

Ἔστ' ἄρ' Ἀθηνῶν, ἔστ' ἀπόρρητος πόλις,
Ἀνδρῶν γὰρ ὄντων, ἔρκος ἐστὶν ἀσφαλές.

Η ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ ΜΑΡΙΑ.

Διήγημα ῥωσικόν.

(Ἴδε φυλλὰδ. 298, 299, 300, 302 καὶ 303.)

Ἐλθὼν εἰς Πικτιγόρσκ ἐνοικίασα μικρὰν οἰκίαν εἰς τὸ ὑψηλότερον μέρος τῆς πόλεως, κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Μασκουκ' εἰς τὰς κακοκαίριαις τὰ σύννεφα καταβαίνουνσι μέχρι τῆς στέγης μου. Ὅτε τὸ πρῶτον ἤνοιξα τὸ παράθυρόν μου, ἐγέμισεν ὁ θάλαμος μου ἀπὸ τὴν εὐωδίαν τῶν περὶ τὴν οἰκίαν μου ἀνθέων. Κλάδοι δένδρων καταφορτωμένοι ἀπὸ ἄνθη ἐγγρίζουσιν εἰς τὸ παράθυρόν μου, καὶ πολλάκις ὁ ἄνεμος φέρει αὐτὰ μέχρι τῆς τραπέζης μου. Ἡ θέα εἶναι θαυμασίαν πρὸς δυσμὰς αἱ πάντε κορυφαὶ τοῦ Βέλτα διαγράφονται κυανᾷ, ὡς τελευταῖον νέφος διαλυόμενον μετὰ τὴν τρικυμίαν πρὸς ἄρκτον ἀνυψοῦται τὸ Μασκουκὸς μαλλωτὸς πῖλος τῆς Περσίας, καὶ πρὸς ἀνατολὰς, ὑπὸ τοὺς πόδας μου, ἐκτείνεται μικρὰ πόλις νέκ καὶ καθαρὰ, ὅπου ἀναθρόουσι τὰ ζωογόνα ὕδατα, περὶ ἃ συμπιέζονται πλῆθος ἀνθρώπων ὁμιλούντων ὅλας τὰς γλώσσας τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας. Πορρωτέρω τὰ ὄρη ἀνυψοῦνται πάντοτε πλέον κυανᾷ, καὶ πλέον κεκαλυμμένα ὑπὸ τῆς ὁμίχλης. Πόσον ὠραῖον νὰ ζῇ τις εἰς τοιοῦτον τόπον! Αἰσθάνομαι ἀνέκφραστον, γλυκυτάτην θυμηδίαν. Ὁ ἀήρ εἶναι καθαρὸς καὶ ὁροσερὸς ὡς φίλημα βρέφους, ὁ ἥλιος θερμὸς καὶ κυανὸς ὁ οὐρανός. . . Τίνος ἄλλου ἔχομεν ἀνάγκην; Πρὸς τί τὰ πάθη καὶ αἱ ἐρέξεις καὶ ἡ εὐσπλαγχνία; . . ἀλλὰ καιρὸς νὰ μεταβῶ εἰς τὴν πηγὴν τῆς Ἐλισάβετ, ὅπου συνέρχεται κατὰ πᾶσαν πρωτὴν ὅλη σχεδὸν ἡ κοινωνία τῆς πόλεως.

Ἀπερχόμενος εἰς τὴν πηγὴν ἀπήντησα καθ' ὁδὸν

διαβάτας τινὰς ἀναβαίνοντας μετὰ κόπου τὸ ὄρος ἦσαν δὲ οἱ πλεῖστοι ἐκ τῶν γαιοκτημόνων, ὡς εὐκολον ἦτο νὰ συμπεράνω ἀπὸ τὰ τετρίμμένα καὶ παλαιὰ ἐνδύματα τῶν ἀνδρῶν καὶ τὴν ἐπιτετηθευμένην φιλοκαλίαν τῶν γυναικῶν. Φαίνεται δὲ ὅτι ὅλαι αἱ νέκ τὰς ὁποίας φέρουσιν εἰς τὰ λουτρά ἦσαν ἐκεῖ ὅλαι μὲ ἡτένισαν πολὺ καὶ μὲ πολλὴν περιέργειαν. Κατὰ πρῶτον ὁ ἐκ Πετροπόλεως ἐπενδύτης μου ἠπάτησε τοὺς γονεῖς ὅτε ὁμῶς παρετήρησαν μετὰ μικρὸν τὰς ἐπωμίδας μου ἔστρεψαν μὲ ὑπερηφάνειαν τὴν κεφαλὴν.

Ἀλλ' αἱ γυναῖκες τῶν σημαντικωτέρων ὅσοι διατρίβουσι δι' ὅλου τοῦ ἔτους εἰς τὰ λουτρά, ἐφάνησαν εὐγενέστεραι πρὸς ἐμέ' αὐταὶ ἀδιαφοροῦσι διὰ τὴν στρατιωτικὴν στολὴν, διότι εἶναι συνειθισμέναι νὰ εὐρίσκωσιν εἰς τὸν Καύκασον καρδίαν φλογερὰν καὶ νοῦν καλλιεργημένον ὑπὸ τὸ στρατιωτικὸν ἐνδυμα καὶ τὸν πῖλον. Εἶναι δὲ θελκτικώταται καὶ θὰ εἶναι ἐπὶ πολὺ, διότι λάτραι διαδέχονται λάτραι, καὶ τοῦτο κατ' ἐμέ' εἶναι τὸ μυστικὸν τῶν θελγῆτρων αὐτῶν. Οἱ λάτραι οὗτοι ἀποτελοῦσιν ἰδίαν τινα τάξιν μεταξὺ τῶν φοιτῶντων εἰς τὰ λουτρά· παίζουσι χαρτί, περιπατοῦσιν ἑλίγον, περιποιοῦνται τὰς κυρίας καὶ ἀξιοῦσιν ὅτι στενοχωροῦνται. Εἶναι ἐν γένει οἰηματῖαι καὶ δεικνύουσιν ἄπειρον καταφρόνησιν πρὸς τὰς ἐπαρχιώτιδας, ἐνθυμούμενοι μετὰ πόθου τὰς ἀριστοκρατικὰς συναναστροφὰς τῆς πρωτεύουσας, εἰς τὰς ὁποίας ὁμῶς δὲν ἐγένοντο ποτὲ δεκτοί.

Τέλος πάντων ἐφθασα εἰς τὴν πηγὴν. . . Πλησίον αὐτῆς, ἐπὶ τινος πλατείας, κεῖται μικρὰ οἰκία στεγάζουσα τὰ λουτρά, πορρωτέρω δὲ μακρὰ αἰθουσα ὅπου γίνεται περίπαιτος δασκίς βρέχῃ. Κάτωχροὶ τινες ἀξιωματικοὶ ἐκάθηντο κρατοῦντες δεκανίκια· πολλαὶ δὲ κυρίαι ἐπεριπάτουν μὲ ταχύτητα εἰς τὴν πλατεῖαν ὅπως ἐπιταχύνωσι τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὕδατος τὸ ὁποῖον εἶχον πῖει· καὶ μεταξὺ αὐτῶν παρετήρησά τινὰς ὄχι ἀσχήμους. Εἶδα, εἰς ὁδὸν σκιαζομένην ἀπὸ ἄμπελον, στίλβοντα τὸν πῖλον γυναικὸς, ἐξ ἐκείνων αἵτινες ἀγαπῶσι τὴν διπλὴν μορφήν, καὶ παρὰ τὸν πῖλον τοῦτον ἄλλον ἔστις δὲν ἦτο γυναικεῖος. Ἐπὶ τοῦ ἀποτόμου βράχου, εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὁποίου εἶναι τὸ σκήνωμα τὸ καλούμενον Κιθάρα τοῦ Αἰόλου, ἦσαν πολλοὶ ἐκ τῶν ἀγαπώντων τὰς ἱερὰς θέας, διευθύνοντες τὰς διόπτρας πρὸς τὸν Ἑλθρον. Κυανασιανὸς ὢν ἐστάθην εἰς τὴν πλευρὰν τοῦ ὄρους καὶ ἐθαύμαζα τὴν λαμπρὰν ἐκείνην φύσιν. Αἶφνης ἤκουσα ὑπισθὲν μου φωνὴν λέγουσαν·

— Πέσοιν! ἀπὸ πότε ἐδῶ;

Καὶ στραφείς εἶδα τὸν Γρουσνίσκην, ὅστις τραυματισθεὶς τὸν πόδα εἶχεν ἔλθει πρὸ μιᾶς ἐξοδομάδος εἰς τὰ λουτρά.

Ὁ Γρουσνίσκης πρὸ ἐνὸς μόνον ἔτους ὑπηρετῶν, εἶναι ἔτι ἀνθυπασιπότης, καὶ φορεῖ, ἐπιδείξας μάλ-
λον ἔνεκεν, χονδρὴν καπόταν στρατιώτου, ἐστολι-
σμένην μὲ μικρὸν σταυρὸν τοῦ Ἀγ. Γεωργίου. Εἶναι
καλοκαυωμένος καὶ ἔχει τὴν ὄψιν μελαγχροινὴν καὶ
μαύρην τὴν κόμην· ὁμοιάζει δὲ εἰκοσιπέντε ἑτῶν ἄν-
καὶ μόλις εἶναι εἰκοσαετής. ἔχει τὴν κεφαλὴν ὑψηλὰ
καὶ ἀδικοῦσως στρίβει διὰ τῆς ἀριστερᾶς τὸν μύτα-
κά του, ἐνῶ διὰ τῆς δεξιᾶς κρατεῖ τὸ δεκανίκιον τοῦ
ὀμιλεῖ ταχέως καὶ δυνατὰ, καὶ εἶναι ἐξ ἐκείνων οἱ-
τινες ἔχουσιν ἐτοιμοὺς λαμπρὰς φράσεις διὰ τὰς δια-
φόρους περιστάσεις τοῦ βίου, φράσεις τῶν ὁποίων ἡ
καλλιπέεια δὲν φθάνει μὲν εἰς τὸ ἀληθὲς κάλλος,
περιβάλλει ὅμως αἰσθημάτων παράδοξα, πάθη ἀ-
παρδειγμάτιστα καὶ ἔκτακτα παθήματα. Ἡ μόνη
καὶ ἀληθὴς αὐτῶν εὐχαρίστησις εἶναι νὰ κάμωσιν
ἐντύπωσιν· καὶ εἰς τούτους προσκολλῶνται αἱ ἐπαρ-
χιώτιδες. Καταντῶσι δ' ἐπὶ τέλους ἡ φιλήσυχοι καὶ
εὐδαίμονες, ἡ μέθυσοι, ἐνίοτε δὲ καὶ τὰ δύο· τὸ ἐπι-
κρατοῦν πάθος τοῦ Γρουσνίσκη εἶναι ἡ θεατρικὴ ἀπο-
σπασματικὴ ὁσάνις ἡ ὁμιλία δὲν περιστρέφεται εἰς τὰ
συνήθη, σὲ κατασκοπεῖ μὲ λόγια, καὶ τὸ κατ' ἐμὲ
ποτέ μου δὲν κατώρθωσα νὰ ἔλθω μετ' αὐτοῦ εἰς
συζήτησιν. Δὲν σὲ ἀκούει· δὲν ἀποκρίνεται εἰς ἐκεῖνο
τὸ ὅποιον τῷ λέγεις· μόλις τελειώσης, καὶ αὐτὸς ἀρ-
χίζει ἀτελεύτητον φράσιν, ἡ ὁποία δὲν ἔχει οὐδεμίαν
σχέσιν μὲ ὅσα εἶπες, ἀλλ' εἶναι ἐξακολούθησις τῆς
πρώτης ὁμιλίας του.

Εἶναι ὅμως εὐφυής· οἱ σαρκασμοὶ του εἶναι ἰδιόρ-
ρυθμοί, ὅχι ἔμως καὶ πονηροί. Δὲν φρονεῖ κανένα διὰ
τῶν λόγων του, διότι ἀσχοληθεὶς πάντοτε εἰς μόνον
ἑαυτὸν, ἀγνοεῖ τὰ πρῶτα μέρη τοῦ ἀνθρώπου. Σκο-
ποῦν δὲ κύριον ἔχων νὰ γείνη ἥρως μυθιστορίας, το-
σοῦτον ἠγωνίσθη νὰ καταπείσῃ τοὺς ἄλλους ὅτι δὲν
ἐπλάσθη διὰ τὰς ἡδονὰς τοῦ κόσμου τούτου, ἀλλὰ
διὰ παθήματα μυστικὰ καὶ ἀόριστα, ὥστε τὸ ἐπί-
στευσε καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος. Ἰδοὺ διατὶ φέρει ὑπερηφάνως
στρατιωτικὴν καπόταν. Ἐννοήσας ὅτι τὸν ἐκατάλα-
βα δὲν μὲ ἀγαπᾷ, ἄν καὶ φαινόμεθα οἰκειότατοι φί-
λοι. ἔχει ὄνομα ἀνδρείου· τὸν εἶδα εἰς τὸν πόλεμον·
στριφογυρίζει τὸ ξίφος, φωνάζει καὶ ὁρμᾷ κλείων
τοὺς ὀφθαλμούς. Τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι ἀνδρεία. ἔχω
τὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ συναντηθῶμεν ποτὲ εἰς τὸν
αὐτὸν δρόμον, καὶ μὲ τρόπον ὅστις θὰ ἀποδῇ ὁλέ-
θριος εἰς ἕνα τῶν δύο.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἤλθεν εἰς τὸν Καύκασον ἀπὸ
ἰδιοτροπίαν, καὶ ὅτι τὴν παρμονὴν τῆς ἀναχωρή-
σεώς του ἀπὸ τὴν ἐξοχὴν τοῦ πατρὸς του, θὰ εἶπε
μὲ σοφρότητα εἰς τινὰ ὥραϊν γειτόνισσιν· « Δὲν
ὑπάγω νὰ ὑπηρετήσω, ὡς νομίζεις, ὑπάγω ν' ἀπο-
θάνω... καὶ τοῦτο... διότι... (καὶ θὰ ἔβαλε τὴν
δεξιάν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του)... ὅχι δὲν πρέπει

νὰ τὸ μάθης... ἡ ἀγγελικὴ σου ψυχὴ θὰ φρίξῃ...
τί σὲ μέλει δι' ἐμέ;... ἢμπορεῖς νὰ μ' ἐννοήσης;... »
Καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

Εἰς ἐμὲ δὲ εἶπεν ὅτι ἡ αἰτία διὰ τὴν ὁποίαν κατε-
τάχθη εἰς τὸ σύνταγμα Κ... δὲν θὰ τὴν μάθῃ ποτὲ
ἄλλος παρ' αὐτῆς. Εἶναι ὅμως εὐχάριστος ὅταν ἀπο-
χωρίζεται τὴν τραγικὴν του καπόταν. Εἶμαι πολλὰ
περιεργὸς νὰ τὸν ἴδω πλησίον γυναικῶν· τότε θὰ ζη-
τῇ, ὑποθέτω, νὰ προσποιητῇ τὸν ἀληθῆ χαρακτῆρά
του· τὸν ἡρώτητα πῶς διάγει εἰς τὰ λουτρά καὶ
ποίους γνωρίμους ἔχει.

— Ἡ ζωὴ μου, ἀπεκρίθη στενάζας, εἶναι πολλὰ
δεινὴ. Τὸ πρῶτ' ἐπίνωμεν νερὸν καὶ εἵμεθα ἀδύνατοι
ὡς ἄβρωστοι· τὸ βράδυ πίνωμεν κρασί, καὶ εἵμεθα
ἀνυπόφοροι ὡς ἄνδρες ὑγιεῖς. ἔχομεν καὶ μερικὰς γυ-
ναῖκας, ἀλλὰ μικρὰ εἶναι ἡ παρηγορία· παίζουν βίς,
ἐνδύονται ἄσχημα καὶ ὀμιλοῦν κάκιστα γαλλικά.
Ἀπὸ τὴν Μόσχαν ἤλθεν ἐρέτος μόνη ἡ πριγκήπισσα
Σιγόβσκη μὲ τὴν κόρην της· ἀλλὰ δὲν τὰς γνωρίζω.
Παντοῦ ἡ καπότα μου μὲ κακοσυσταίνει.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ διέβησαν ἐμπροσθέν μας
δύο γυναῖκες, ἡ μὲν μεσόκοπος, ἡ δὲ νέεω ὥραϊον ἔ-
χουσα τὸ ἀνάστημα. Οἱ πλατεῖς πῖλοί των δὲν μ' ἐπέ-
τρεψαν νὰ ἴδω τὰ πρόσωπά των, εἶδα ὅμως ὅτι ἦ-
σαν ἐνδεδυμέναι κομψότατα. Τῆς νέας μάλιστα τὸ
ἦθος ἦτο τόσον εὐγενὲς καὶ παρθενικόν, ὥστε δὲν εἶ-
ναι δυνατὸν νὰ τὸ περιγράψω· ἀφοῦ δὲ διέβη ἔμεινεν
ἡ ἀνεξήγητος ἐκείνη εὐωδία τὴν ὁποίαν καταλεί-
πουσι κατόπιν αὐτῶν αἱ εὐπρεπεῖς κυρίαι.

— Ἰδοὺ ἡ πριγκήπισσα Σιγόβσκη καὶ ἡ κόρη της
Μαρία, μὲ εἶπεν ὁ Γρουσνίσκης. Εἶν' ἐδῶ πρὸ τριῶν
ἡμερῶν.

— Ἡξεύρεις βλέπω καὶ τὰ ὀνόματά των.

— Ναί, ἀπεκρίθη ἐρυθριάσας· τὰ ἤκουσα κατὰ
τύχην· δὲν ἐπιθυμῶ ὅμως νὰ τὰς γνωρίσω. Οἱ ὑπερή-
φανοι αὐτοὶ εὐγενεῖς θεωροῦν ἡμᾶς τοὺς ἑρατιωτικοὺς
ὡς ἀγρίους. Ἀδιάφορον ἐάν ὑπὸ τὴν περιεσφαλαίαν
εὐρίσκεται πνεῦμα, καὶ ὑπὸ τὴν καπόταν καρδίαν.

— Ἡ ταλαίπωρος καπότα! ἀνέκραξα μειδιάσας.
Πόῃς εἶναι αὐτὸς ὁ ὁποῖος τὰς ἐπλησίασε καὶ προσ-
φέρει εἰς αὐτὰς μὲ ἄπειρον χάριν ποτήριον;

— Εἶναι ὁ ὥραϊος Ρέχβιτς ἀπὸ τὴν Μόσχαν.
Εἶναι χαρτοπαίκτης τοῦ διαβόλου. Τὶ γένεια καὶ τί
μαλλιά!

— Βλέπω, εἶπα, ὅτι σήμερον γνωρίζεις τὸ ἀνθρώ-
πινον γένος...

— Καὶ πρέπει διότι...

— Τωόντι.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ αἱ δύο κυρίαι διευθύνθησαν
πρὸς τὸ μέρος μας· ὁ δὲ Γρουσνίσκης στηριχθεὶς δρα-
ματικῶς πρὸς εἰς τὸ δεκανίκιον τοῦ, μὲ ἀπεκρίθη
γαλλιστὶ μὲ δυνατὴν φωνήν·

— Φίλτατέ μου, μισῶ τοὺς ἀνθρώπους διὰ νὰ μὴν τοὺς καταφρονήσω. Ἄνευ τούτου ἡ ζωὴ θὰ ᾔητον ἀηδεστάτη.

Ἡ δὲ νέα πριγκήπισσα στραφεῖσα ἠτένισε τὸν ῥήτορά μου μὲ περιέργειαν. Τὸ βλέμμα της δὲν ἦτο χλευαστικόν, καὶ διὰ τοῦτο συνεχάρην τὸν σύντροφόν μου εἰπών·

— Ἡ νέα αὕτη εἶναι ὡραιότατη· ἔχει ἀγγέλου ῥάτια. Τὰ βλέφαρά της εἶναι τόσον μακρὰ, ὥστε αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου δὲν θὰ βλέπουν ποτὲ τὴν κόρην τῶν ὀφθαλμῶν της. . . Μὲ φαίνεται ὅτι τὸ ὡραιότερον ἀφ' ὅσα ἔχει εἶναι αὐτά. . . Ἄ! ἔχει καὶ λευκώτατα ὀδόντια· διατί δὲν ἐμειδίξας ἀκούσασα τὴν πομπώδη σου φράσιν;

— Ὁμιλεῖς διὰ μίαν εὐμορφὴν γυναῖκα, ὑπέλαβες μὲ θυμὸν ὁ Γρουσνίσκης, ὡς νὰ ᾔητον ἄλογον.

— Φίλε μου, ἀπεκρίθην μιμηθεὶς τὸ ἦθος καὶ τὸ ὕψος του, καταφρονῶ τὰς γυναῖκας διὰ νὰ μὴν τὰς ἀγαπῶ· ἄλλως ἡ ζωὴ θὰ κατήντα γελοιοδέστατον μελόδραμα.

Καὶ χωρισθεὶς ἀπ' αὐτὸν ἐπεριδιάθασα μισὴν ὥραν μεταξὺ τῶν δένδρων καὶ τῶν βράχων· ἐπειδὴ δὲ ἤρχισε ἡ ἑσπέρη διευθύνθην εἰς τὴν κατοικίαν μου. Διαθίνων πλησίον τῆς θειώδους πηγῆς, ἐστάθην διὰ νὰ ἀναπνεύσω ὑπὸ τὸ παράπηγμα, καὶ εἶδον σκηνὴν περίεργον· τὰ πρόσωπα δὲ τοῦ δράματος εἶναι τὰ ἐξῆς· ἡ πριγκήπισσα καλῆμένη συνωμίλει μὲ τὸν ἐκ Μόσχας νέον. Ἡ ὁμιλίᾳ ἐφαίνετο σπουδαία. . . ἡ κόρη της περιφέρετο σκεπτικῇ πλησίον τῆς πηγῆς, καὶ ὁ Γρουσνίσκης ἐστέκετο ὀλίγον μακρὰν αὐτῆς· οὐδεὶς ἄλλος ᾔητον ἐκεῖ.

Πλησιάσας ἔτι πλέον ἐκρύβην ὀπισθεν γωνίας τοῦ Γρουσνίσκη τὸ ποτήριον εἶχε πέσει εἰς τὴν ἄρμονον, καὶ ἔνεκα τοῦ πάσχοντος ποδὸς του ἐδυσκυλεύετο νὰ τὸ λάβῃ. Μόσας διαφόρους θέσεις ἔλαβεν διὰ νὰ καταρθώσῃ νὰ τὸ σύρῃ μὲ τὸ δεκανίκιόν του! Τὸ πρόσωπόν του ἐδείκνυσεν ἀδυναμίαν.

Ἡ πριγκήπισσα Μαρία ἔβλεπε ταῦτα καλῆτερά μου. Καὶ πλησιάσασα μὲ ἐλαφρότητα πτηνοῦ πρὸς αὐτὸν, ἐχαμήλωσεν, ἔλαβεν τὸ ποτήριον καὶ τὸ ἀπέδωκεν εἰς τὸν Γρουσνίσκην μὲ ἀνεξήγητον χάριν. Ἡρυθρίσας δὲ πολὺ καὶ ἔστρεψε τὸ βλέμμα πρὸς τὴν μητέρα της, ἀλλὰ δὲν τὴν εἶχεν ἰδεῖ. Ὅτε δὲ ὁ Γρουσνίσκης ἠθέλησε νὰ τὴν εὐχαριστήσῃ αὕτη εἶχεν ἤδη μακρυνθῇ. Μετ' ὀλίγον ἀνεχώρησε μὲ τὴν μητέρα της καὶ τὸν νέον τῆς Μόσχας, καὶ ὅτε διέβη πλησίον τοῦ Γρουσνίσκη οὔτε κἂν ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν, οὔτε εἶδε τὸ περιπαθὲς βλέμμα μὲ τὸ ὅποιον τὴν παρηκολούθησεν ἐνῶ κατέβαινε τὸ βουνόν, ἕως οὗ εἰσῆλθεν εἰς τινὰ τῶν ὡραιότερων οἰκιῶν τῆς πόλεως.

Τότε μόνον παρετήρησεν ὁ Γρουσνίσκης ὅτι ἤμην παρών.

— Τὴν εἶδες; ἀνέκραξεν, εἶναι ἄγγελος!

— Καὶ διὰ τί; ἡρώτησα μὲ μεγίστην ἀδικοφορίαν.

— Πῶς; δὲν εἶδες;

— Εἶδον, εἶδον, σ' ἔδωκε τὸ ποτήρι σου. Ἐάν τι τῶν φυλάκων εὕρισκετο ἐκεῖ, θὰ ἔκαμνε, τὸ ἴδιον καὶ μὲ περισσοτέραν μάλιστα προθυμίαν, διότι θὰ ἠλπίζε νὰ τὸν φιλοδωρήτῃ. Ἐνοῶ διὰ τί σὲ ἐλυπήθη· τόσον ἐστραθόμουτζούναζες ὅταν ἐπατούσες τὸ πληγωμένον σου πόδι!

— Καὶ δὲν ἐσυγκινήθης ὅταν εἶδες τὴν ὡραίαν ψυχὴν της ζωγραφισμένην εἰς τὸ πρόσωπόν της;

— Τῇ ἀληθείᾳ ὄχι.

Ὁμολογῶ ὅτι δὲν ἔλεγα τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ἤθελα νὰ τὸν πεισματώσω. Εἶχα τὸ πάθος τῆς ἀντιλογίας. Ὅλος μου δὲ ὁ βίος ὑπῆρξε σειρὰ ἀντιπράσεων ἐλευθρίων εἰς τε τὴν καρδίαν καὶ εἰς τὸ πνεῦμά μου· ἀλλὰ πρέπει νὰ ὁμολογήσω ὅτι αἰσθημα ὄχι πολλὰ ἐντιμον ἐξυπνίσθη εἰς τὴν καρδίαν μου, τὸ αἰσθημα τῆς ζηλίας. Λέγω καθαρὰ τὴν λέξιν αὐτήν, διότι ἔχω τὴν συνήθειαν νὰ μὴ προσποιῶμαι. Δὲν εἶναι ὁμῶς διόλου παράδοξον ἂν νέος προσβάλλεται βλέπων ὡραίαν γυναῖκα προτιμῶσαν ἄλλον. Καταβάντες ἀπὸ τὸ βουνὸν σιωπηλοὶ, διέβημεν πλησίον τῆς οἰκίας τῆς πριγκήπισσας καὶ εἶδομεν τὴν νέαν εἰς τὸ παράθυρον. Ὁ Γρουσνίσκης σφίγγας τὸν βραχίονά μου ἔρριψε πρὸς αὐτὴν βλέμμα ἐξ ἐκείνων τὰ ὅποια δὲν κάμνουναι καυμίαν ἐντύπωσιν εἰς τὰς γυναῖκας. Ἰδὼν καὶ ἐγὼ αὐτὴν μὲ τὴν διόπτραν μου, παρετήρησα ὅτι ἐγέλασε καὶ ὠργίσθη διὰ τὴν αὐθαδειάν μου, πῶς ἀξιοματιῶς τοῦ Καυκάσου τολμᾷ νὰ στρέψῃ τὸν ὀφθαλμὸν πρὸς πριγκήπισσαν τῆς Μόσχας! . . .

Πρῶτον τινὰ ἤλθεν εἰς τὴν κατοικίαν μου ὁ ἱατρός, ὅστις εἰ καὶ Ῥώσος ἐνομαζέσεται Βέρνερ· τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι παράδοξον· ἐγνώρισά ποτε Γερμανὸν καλούμενον Ἰβάνοφ.

Ὁ Βέρνερ εἶναι ἄνθρωπος ἀξιοσημείωτος· εἶναι σκεπτικὸς καὶ ὑλιστὴς ὡς πάντες σχεδὸν οἱ ἱατροὶ, εἶναι δὲ καὶ ποιητὴς ἐν ταυτῷ, ποιητὴς καὶ εἰς τὰς πράξεις καὶ εἰς τοὺς λόγους χωρὶς ὁμῶς νὰ γράψῃ ἐπὶ ζωῆς τοῦ δύο στίχους. Γελᾷ παλλὰ συνεχῶς περὶ τῶν ἀσθενῶν του, ἀλλὰ τὸν εἶδον καὶ ἅ κλαίῃ δι' ἀποθνήσκοντα στρατιώτην. Πτωχὸς ὢν φαντάζεται ἐκκοιμήσας· καὶ ὁμῶς οὔτε βῆμα θὰ ἔκαμνε διὰ νὰ κερδήσῃ χρήματα· τὸν ἤκουσα λέγοντα ὅτι θ' ἀπένευε προθυμότερον ὑπηρεσίαν εἰς ἐχθρὸν ἢ εἰς φίλον, διότι τὸ μῖτος αὐξάνει κατὰ λόγον τοῦ μεγαλείου τῆς ψυχῆς τοῦ ἀντιπάλου. Ἡ γλῶσσά του εἶναι δικτική, καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις παρέστησεν ἄνθρωπος τιμίους ὡς μαρούς. Οἱ ἀντίζηλοί του ἱατροὶ, φθονοῦντες αὐτὸν διασπείρουν ὅτι ἐπερίπαιξε τοὺς ἀξιώστους του, καὶ αὐτῷ ἡ ὑπόληψίς του, ἂν καὶ

ἐπροσπαθήσαμεν νὰ τὴν ὑποστηρίξωμεν, ἔπεσε διὰ παντός.

Τὸ ἐξωτερικόν του κατὰ πρώτην ὄψιν εἶναι ἀρκετὰ δυσάρεστον· ὅταν ὁμοῦ παρκτηρήσῃς εἰς τὸ πρόσωπόν του τὴν εἰκόνα τῆς ἰσχυρᾶς καὶ δεδοκιμασμένης ψυχῆς του εὐχαριστεῖται. Ἐνίοτε αἱ γυναῖκες ἀγαπῶσιν ὡς τρελλαὶ τοὺς ἀνθρώπους τούτους, καὶ δὲν ἀνταλλάσσουν τὴν ἀσχημίαν αὐτῶν μὲ τὸ ὠραιότερον καὶ ἀνθηρότερον πρόσωπον. Καὶ τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι αἰσθάνονται τὴν εὐγένειαν τῆς ψυχῆς. Διὰ τοῦτο ἴσως οἱ ὁμοιοῦντες τὸν Βέρνερ τὰς ἀγαπῶσι τόσον...

Εἶναι δὲ μικρὸς τὸ ἀνάστημα, ἰσχνὸς καὶ ἀδύνατος ὡς παιδίον· ἔχει, ὡς ὁ Βάϋρον, τὸν ἕνα πόδα βραχύτερον τοῦ ἄλλου, καὶ τὴν κεφαλὴν μεγίστην ὡς πρὸς τὸ λοιπὸν σῶμά του· ἡ κόμη του εἶναι κοντὴ, καὶ αἱ κτταφανεῖς ἀνωμαλίαι τοῦ κρανίου του κατὰ δεικνύουσιν εἰς τὸν φρενολόγον ἀντιθέτους κλίσεις· οἱ μικροὶ καὶ μέλανες ὀφθαλμοὶ του, ἀνήσυχοι πάντοτε, φαίνεται ὅτι θέλουσι νὰ διαπεράσωσι τὴν καρδίαν σου. Τὸ ἐνδυμὰ του εἶναι καθαρώτατον, καὶ εἰς τὰς ἑσπέρους, νευρώδεις καὶ μικρὰς χεῖρας του φέρει πάντοτε χειρόκτια. Ὁ ἐπενδύτης, ὁ λαμινοδέτης καὶ τὸ ἐσωκάρδιον εἶναι μαῦρα. Ταχέως ἐγνώρισα τὸν ἱατρὸν τί ἄνθρωπος ἦτο· καὶ ἐγαίναμεν φίλοι, διὰ τὸν λόγον πρὸ πάντων ὅτι δὲν εἶμαι ἐπιδοκτικὸς φιλίας. Ἐκ δύο φίλων ὁ εἷς εἶναι πάντοτε φίλος τοῦ ἑτέρου· ἐγὼ δὲν ἐπιθυμῶ νὰ εἶμαι οὔτε δούλος οὔτε κύριος. Πλὴν τούτου εἶμαι πλούσιος καὶ ἔχω ὑπηρέτας... Ἰδοὺ δὲ πῶς ἔγινα φίλος τοῦ τὸν ἀπήντησα εἰς Σ... μεταξὺ νέων· περὶ τὸ τέλος δὲ τῆς συναναστροφῆς ἡ συνομιλία ἔλαβεν τινὰ φιλοσοφικὴν χαρακτῆρα· τὸ ἀντικείμενον ἦτο περὶ βεβαιότητος, καὶ ἕκαστος ἔλεγεν ὅτι ἦτο βέβαιος περὶ τούτου ἢ τοῦ ἄλλου πράγματος.

— Τὸ κατ' ἐμὲ, εἶπεν ὁ ἱατρὸς, περὶ ἑνὸς μόνου εἶμαι βέβαιος.

— Περὶ τίνος; ἠρώτησα, ἐπιθυμῶν νὰ μάθω τὴν γνώμην ἀνθρώπου σιωπήσαντος ἕως τότε.

— Ὅτι θ' ἀποθάνω.

— Ἐγὼ ὁμοῦ εἶμαι βέβαιος περὶ περισσοτέρων πραγμάτων· εἶμαι βέβαιος καὶ ὅτι ἐγεννήθην.

Ὅλοι ἐνόμισαν ὅτι λέγομεν ἀνοησίας, καὶ ὁμοῦ ἐλέγομεν φρονιμώτατα. Ἐκτοτε πολλάκις συνηντήθημεν, καὶ ἐσυζητήσαμεν ἀφρημένον ἀντικείμενον, ἕως οὗ ἐπίσθημεν ὅτι ἀμφότεροι ἐπροσπαθοῦμεν ν' ἀκατίστωμεν ἀλλήλους. Καὶ ἀπενίσταντες ἀλλήλους, ὡς ἄλλοτε οἱ Ῥωμαῖοι μάντις, καθ' ἃ λέγει ὁ Κικέρων, ἐπαδύθημεν εἰς ἄσβεστον γέλωτα.

Ἦμην λοιπὸν ἐξηπλωμένος εἰς τὸ ἀνάκλιτρόν μου, παρατηρῶν μὲ προσοχὴν τὴν ὁροφὴν ὅτε εἰσῆλθεν ὁ Βέρνερ· ἀπέθεσεν εἰς τινὰ γωνίαν τὴν ῥάβδον του, ἐκάθησεν εἰς θρανίον, ἐχασμήθη καὶ μὲ εἶπεν

ὅτι ἦτο πολλὴ ζέστη. Ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην ὅτι μὲ ἡνόχλουν αἱ μυῖαι· καὶ μετὰ ταῦτα ἐσιωπήσαμεν.

— Ἡξεύρεις, εἶπα ἐπὶ τέλους, ἱατρὲ μου ὅτι χωρὶς τρελοῦς ὁ κόσμος θὰ ἦτον ἄνοστος;... Ἰδοὺ εἴμεθα δύο φρόνιμοι ἄνθρωποι, ἡξεύρομεν ὅτι ἡμποροῦμεν νὰ συζητήσωμεν περὶ πολλῶν πραγμάτων, ἀλλὰ δὲν συζητοῦμεν ποτέ. Γνωρίζομεν ἀμοιβαίως τὰ μυστικά μας, μία λέξις ἀποκαλύπτει ὁλόκληρον ἱστορίαν, καὶ διακρίνομεν τὴν ἀρχὴν ἐκάστου τῶν αἰσθημάτων μας διὰ μέσου τοῦ τριπλοῦ τοῦ καλύμματος. Εἰς ἡμᾶς τὸ λυπηρὸν εἶναι γελοῖον, καὶ εἴμεθα ἐν γένει ἀδιάφοροι πρὸς πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τοὺς ἄλλους. Ἐν μόνον μέσον μας μένει, νὰ λέγωμεν νέα· εἰπέ με λοιπὸν, ἱατρὲ.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἔκλεισα ὡς κεικοπιακῶς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐχασμήθην.

Μετὰ πολλὴν δὲ σκέψιν ὁ ἱατρὸς ἀπεκρίθη·

— Εἰς τὸν τραγέλαφόν σου αὐτὸν εὕρισκω καὶ μίαν ιδέαν.

— Δύο.

— Εἰπέ με τὴν μίαν καὶ ἐγὼ σὲ λέγω τὴν ἄλλην.

— Πολλὰ καλλὰ, ἄρχισε ὁμοῦ πρῶτος σύ.

— Ἐπιθυμεῖς νὰ λάβῃς πληροφορίαν περὶ τίνος ἐλθούσης ἐδῶ ἐσχάτως, ἡ ὁποία ἔχει τὸν νοῦν της εἰς σέ;

— Βλέπω, ἱατρὲ, ὅτι δὲν ἔχομεν πλέον ἀνάγκην νὰ ἐμιλῶμεν, διότι ἀναγινώσκομεν εἰς τὰς καρδίαις μας.

(Ἔπεται συνέχεια.)

Η Θ Ι Η Σ Ι Σ.

—

ANAMNΗΣΙΣ.

Ἵπῃρξεν ἄλλοτε καιρὸς, τῶν νεαρῶν μου χρόνων,
Ὅποτε θλίψις καὶ κλαυθοὶ καὶ στεναγμοὶ ἐκ πόνων
Ὡς τότε δὲν καθίστανον τὰς ὥρας μου πικράς.
Ὅποτε ἐνητένιζον τὸ βλέμμα ἀναστέλλων
Πρὸς τὸ παρὸν τὸ μειδιῶν, οὐδόλως πρὸς τὸ μέλλον
Κ' ἐρρόφων πλήρεις, εὐτυχίης, ποτῖριον χαρᾶ.

Κ' ἐγὼ ποτε ἠγάπησα μετ' αἰσθημάτων θείων
Κι' ἀνέπνευσα τοῦ Ἑρωτος τ' ἀρώματα μεθύων
Ἐπὶ χαλίων πλάσματος ὠραίου καὶ ἀγνοῦ.
Κ' ἐγὼ εἰς τὰς ἀγκάλας μου τὰς ἡδὴ ψυχρανθείσας
Κι' ἀπὸ τῆς λήθης τὰς πυκνάς χιόνας καλυφθείσας
Ἐνέσπρεξα ἐνθουσιῶν Ἀγγέλον τ' Οὐρανοῦ.

Κ' ἐγὼ πολλάκις πάλαιον μετὰ στοργῆς μεγάλῃς
Ἡσθάνθην τὴν καρδίαν μου ἐπὶ καρδίᾳ ἄλλῃς
Ὅμοίως ὑπὸ ἔρωτος παλλούσης τροφεῖος.
Κ' ἐγὼ δι' ἐν μειδίῳ ἢ μόνον δι' ἐν βλέμματι
Ἀσμένως ποτε ἔχυνον τ' ὀρμητικὸν μου αἶμα
Ὅ ἡδὴ εἰς τὰς φλέδας μου κατέψυξ' ὁ καιρὸς.